

19.1.2026

Valtiovarainministeriö

Lausunto on valmisteltu lausuntopalvelu.fi:ssä

Viite: Lausuntopyyntöne 27.11.2025 VN/36127/2023

Lausunto ehdotuksesta viranomaisten tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen tietoturvallisuuden ja varautumisen arviointia koskevan lainsäädännön muuttamisesta

Hallituksen esitykseen tulisi selkeyttää soveltamisala suhteessa sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoihin. Tämä koskee erityisesti hyvinvointialueita viranomaisina, mutta myös näiden käyttämiä alihankkijoita tulisi tarkastella tässä samassa yhteydessä. Hyvinvointialueet voivat hankkia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita yksityisiltä toimijoilta, kuten myös niihin liittyviä teknisten palveluntuottajien tarjoamia ICT-palveluita. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon kentällä toimii yksityisiä palveluntuottajia muutenkin kuin julkisen hallinnon toimeksiannoista, ja tulisi varmistaa, että sote-sektorin menettelyt ja vaatimukset koskevat soveltuvin osin myös tätä toimintaa.

Salassa pidettävien sote-asiakastietojen turvallisuuden varmistamiseen ei sovelleta valtion viranomaisten aineistojen tietoturvaluokkia. Mikäli hyvinvointialue viranomaisena joutuu tekemään tai teettämään tasojen III, II tai I -mukaisia arviointeja, tulisi olla selkeästi kuvattuna, saako vai eikö niihin saa sisältyä sote-tietojärjestelmien tuotesertifiointin kanssa päällekkäistä arviointia? Asiakastietolain mukainen tietojärjestelmien tuotesertifiointi ei kohdistu käyttäjäorganisaatioihin vaan tietojärjestelmäpalvelujen tuottajiin, joiden järjestelmiä tyypillisesti käyttävät useat eri palvelunantajat.

19.1.2026

Asiakastietolaissa säädetään ohjaus- ja valvontavastuista sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnassa. Hallituksen esityksen ei pitäisi sisältää ristiriitaisia tai asiakastietolaissa säädetyn suhteen epäselviä kohtia.

THL ei toimi sote-sektorilla valvontaviranomaisena, vaan THL:n rooli tässä yhteydessä liittyy asiakastietolain mukaisiin sote-tiedonhallinnan ohjaustehtäviin muun muassa sen antamien määräysten ja niitä täydentävien dokumenttien kautta. Niillä ohjataan muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajia, tietojärjestelmäpalveluiden tuottajia sekä tietojärjestelmien valmistajia niin julkisella kuin yksityisellä sektorilla.

Hallituksen esityksessä todetaan, että Liikenne- ja viestintävirasto Traficom voisi pyytää lausuntoa THL:ltä arviointilaitoksen hyväksymistä varten. Lausunnon roolia, merkitystä ja laajuutta arviointilaitoksen hyväksymisessä ei ole määritelty. Arviointilaitosten pätevyyden tai osaamisen arviointi ei sisälly THL:n lakisääteisiin tehtäviin eikä ole käytännössä mahdollista nykyresurssein. Jos esitys aiheuttaisi täysin ja kokonaan uusia tehtäviä THL:lle, esityksen tarkastelu vaatisi perusteellista arviointia muun muassa siitä, että mitä se käytännössä tarkoittaisi ja millaisia mahdollisia lisäresursseja se vaatisi. Tämän tulisi myös näkyä THL:n lakisääteisten tehtävien kokonaisuudessa.

Pääjohtaja

Mika Salminen

Hallinto- ja talousjohtaja

Mia Nykopp

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 2 pages before this page
Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende